

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie jún 2014

II. senát

Nález:

spisová značka	II. ÚS 566/2013
sudca spravodajca	Ivetta Macejková
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	24. apríla 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Rozsudkom krajského súdu bol sťažovateľ v konaní proti ušlému podľa § 358 a nasl. Tr. por. uznaný za vinného zo spáchania trestného činu a bol mu uložený trest odňatia slobody.</p> <p>Sťažovateľ podal návrh na opätovné prejednanie predmetnej veci podľa § 362 Tr. por. a súčasne požiadal aj o na navrátenie lehoty na podanie vyššie uvedeného opravného prostriedku.</p> <p>O predmetných návrhoch rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením tak, že nepovolil sťažovateľovi navrátenie lehoty na podanie odvolania proti rozhodnutiu krajského súdu.</p> <p>Proti uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej namietal, že najvyšší súd rozhodol o inom opravnom prostriedku (odvolanie) než žiadal sťažovateľ (opätovné prejednanie veci). Týmto rozhodnutím podľa sťažovateľa najvyšší súd porušil jeho právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 1 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a tiež právo na účinný prostriedok nápravy podľa č. 13 dohovoru.</p> <p>Najvyšší súd vo vyjadrení k sťažnosti uviedol, že trvá na dôvodoch napadnutého rozhodnutia, ako sú tieto uvedené v jeho odôvodnení, t.j. že v danom prípade išlo podľa obsahu o návrh na navrátenie lehoty na podanie odvolania.</p>
ratio decidendi	<p>K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Úlohou Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd) nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd však vykonáva kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne ľudskoprávnou medzinárodnou zmluvou.</p> <p>Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, pričom každý má právo, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy.</p> <p>Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní v napadnutej</p>

veci aj najvyšší súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná.

V spise krajského súdu, ktorý si ústavný súd zapožičal, sa nachádzajú dve podania sťažovateľa týkajúce sa predmetu tohto konania, a to žiadosť o opätovné prejednanie veci a žiadosť o odpustenie zmeškanej lehoty.

V žiadosti sťažovateľa o opätovné prejednanie veci sťažovateľ uviedol:

«Žiadosť o opätovné prejednanie veci.

Vážený súd, týmto žiadam o poskytnutie môjho práva požiadať o opätovné prejednanie mojej veci ... rozhodnutej „in kontumation“ bez poskytnutia možnosti (poučenia) požiadať o opätovné prejednanie veci.»

Ako prílohu k tomuto podaniu sťažovateľ označil „*Žiadosť o navrátenie lehoty zo dňa 18.9.2011*“.

V žiadosti o navrátenie lehoty založenej v spise krajského súdu sťažovateľ uvádza:

«Žiadosť o navrátenie lehoty (§ 64 ods. 1 Tr. por.)

Vážený súd, týmto žiadam o navrátenie lehoty na podanie opravného prostriedku (§ 362 Tr. por.) proti konečnému rozsudku „in kontumation“ ... ». Sťažovateľ poukázal na judikatúru EŠLP, opísal chronológiu postupu v jeho veci a v závere tohto podania uviedol: „Mám za to, že je nespravodlivé že mne je v mojom tr. konaní odopieraná možnosť podať opravný prostriedok – využiť právo požiadať o opätovné prejednanie veci. Iní toto právo dostali k využitiu – mne nie je poskytnuté, hoci toto právo mám zaručené Dohovorom.

Na základe vyššie uvedeného sa domáham, aby mi bola navrátená lehota na podanie opravného prostriedku - aby mi bola poskytnutá tak, ako bola poskytnutá všetkým po 1. 1. 2006 (okrem mňa). Mám zato, že mi musí byť poskytnuté právo prejednať vec znovu v mojej prítomnosti.“

V spisovom prehľade v spise krajského súdu sú tieto žiadosti označené výslovne ako „*Žiadosť o opätovné prejednanie veci*“. V predkladacej správe krajského súdu, ktorou bola vec predložená najvyššiemu súdu, je uvedené, že krajský súd predložil žiadosť odsúdeného sťažovateľa o navrátenie lehoty na podanie opravného prostriedku proti rozsudku krajského súdu.

Z uvedeného je zrejmé, sťažovateľ sa svojimi podaniami domáhal iniciovania konania podľa § 362 Trestného priadku (opätovné prejednanie veci) a žiadal o navrátenie lehoty na podanie tohto opravného prostriedku. V žiadosti o navrátenie lehoty výslovne to výslovne uviedol a druhé podanie výslovne označil ako žiadosť o opätovné prejednanie veci a tomu zodpovedal aj obsah predmetného podania.

Najvyšší súd však v napadnutom uznesení posúdil uvedené podania sťažovateľa ako žiadosť o navrátenie lehoty na podanie odvolania proti rozsudku krajského súdu a predmetným uznesením rozhodol tak, že navrátenie lehoty na podanie odvolania nepovolil.

Najvyšší súd sa tak s predmetným procesným úkonom sťažovateľa nevysporiadal ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom v dôsledku zásadného rozdielu medzi skutočným obsahom podania sťažovateľa a jeho právnym posúdením zo strany najvyššieho súdu z hľadiska aplikácie relevantnej zákonnej úpravy. V okolnostiach danej veci rozhodnutie všeobecného súdu, ktorým nerozhodol podľa procesných predpisov upravujúcich rozhodovanie o danom opravnom prostriedku (žiadosť o navrátenie lehoty na podanie opravného prostriedku podľa § 362 Trestného poriadku), ale podania účastníka konania posúdil ako uplatnenie iného než ním skutočne iniciovaného procesného úkonu (žiadosť o navrátenie lehoty na podanie odvolania), nemožno považovať za ústavne súladné. Pokiaľ ide o napadnutý výrok, ako aj spôsob a rozsah odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol vo svojej sťažnosti, ústavný súd zistil, že došlo k takej aplikácii zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktorá vyvoláva účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K namietanému porušeniu práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu z ustanovenia čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských

	<p>práv chránených dohovorom.</p> <p>V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný prostriedok nápravy, ktorý aj využil podaním ústavnej sťažnosti, a jeho právam bola poskytnutá ochrana zo strany ústavného súdu. Ústavný súd preto konštatuje, že v predmetnej veci nezistil súvislosť medzi namietaným porušením ustanovenia čl. 13 dohovoru, ktorý upravuje právo na účinný prostriedok nápravy, a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené uznesením najvyššieho súdu bolo a napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd tiež priznal sťažovateľovi právo na náhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti týkajúcej sa porušenia práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru ústavný súd sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 17/01, II. ÚS 250/2011, I. ÚS 211/2012, II. ÚS 99/2011

Nálezy – prietahy v konaní:

spisová značka	II. ÚS 453/2013
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	6. mája 2014
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o vydanie dedičstva, ktoré sa začalo v roku 2007.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že vec bola skutkovo zložitá, pretože pre objasnenie skutkového stavu bolo potrebné nariadiť znalecké dokazovanie znalcom z odboru písmoznalectva. Táto skutočnosť mala značný vplyv na priebeh a dĺžku namietaného konania. Z právneho hľadiska vec nemožno považovať za zložitú.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd zistil, že z ôsmich nariadených pojednávaní sa sťažovateľka osobne zúčastnila len troch. Pojednávania museli byť z titulu neprítomnosti účastníkov odročené, čo malo čiastočne vplyv na dĺžku súdneho konania.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a v tejto súvislosti zistil, že okresný súd v konaní nečinný, keď prvý úkon vo veci urobil až po 10 mesiacoch od podania žaloby, kedy vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za návrh. Okrem toho si okresný súd počas rokov 2011 až 2013 počínal neefektívne, keď v tomto období jeho úkony nevedli k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatoval, že v konaní došlo k prietahom najmä v dôsledku postupu okresného súdu.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na predjednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal</u></p>

	okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov. Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 € a právo na náhradu trov konania.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

Spracoval: JUDr. Igor Mihalik

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.